

A study of the extent to which faculty members enjoy teaching actions from the perspective of undergraduate students

Mohammadreza Yousefzadeh Choosari^{*1}, Tayebeh zandieh²

پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۸/۱۹

دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۶/۱۶

Accepted Date: 2025/11/10

Received Date: 2025/09/07

Abstract

Introduction: Today, the issue of improving the quality of university education is an integral part of the challenges related to higher education management in the world. The most important factor affecting education and training and the achievement of university educational goals are professors, and paying attention to the quality of their teaching can improve the quality of the higher education system. In addition, professors, as the main human resources of universities, are the leaders of the bastion of science and knowledge in the field of transcending university goals, as well as guiding students towards scientific progress. This study aimed to investigate the extent to which faculty members of the Faculty of Humanities enjoy teaching actions from the perspective of undergraduate students.

Method: The research approach was quantitative and the research method was survey. The statistical population included all sixth and eighth semester undergraduate students of the Faculty of Humanities of Bu-Ali sina in the academic year 1402-1403, which numbered 315 people. Sampling was carried out using the proportional stratified method & the Krejci and Morgan sample size estimation table, the sample size was 176 people. The data collection tool was a researcher-made questionnaire. Content validity was used to measure validity and Cronbach's alpha was used to measure reliability, and its value was calculated as 0.81. The data were analyzed using descriptive statistics indicators including frequency, percentage, mean and standard deviation, Kolmogorov-Smirnov normality test, one-group t-test, one-way analysis of variance, and Tukey's paired comparison test.

Results: the findings showed that from the students' perspective, the level of faculty members' enjoyment of teaching actions was above average. Also, based on the results of one-way analysis of variance, there was a significant difference between the students' perspectives regarding the level of faculty members' enjoyment of various

¹ . Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Bu- Ali Sina University, Hamadan, Iran.

^{*}(Corresponding Author) :

Email: nimrooz@basu.ac.ir

² . (M.A), Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Bu- Ali Sina University, Hamadan, Iran.

teaching actions, and the results of the Tukey test showed that these differences were in logical and psychological teaching actions.

Discussion and Conclusion: The results of the study showed that the level of faculty members' logical action from the students' perspective is above average. The results are consistent with the findings of Rocha & et al (2023), which showed that the use of logical methods in teaching can have a positive effect on students' learning and ability to solve complex problems, and also with some of the results of Xie & Derakhshan (2021), which showed that the use of reliable scientific sources, providing opportunities to express opinions and express views, and verbal reasoning facilitate the educational process. The results of the study showed that the level of psychological teaching practices of faculty members of the Faculty of Humanities, from the perspective of students, is above the average level. These results are consistent with the findings of Bieferman & et al (2023) who showed that teachers' psychological practices, including awareness of their own and students' psychological states, can lead to improved learning experiences and more active participation of students, with the results of Mastrokoulou & et al (2022) who showed that interaction and attention to students' individual needs is one of the most important characteristics of effective teaching in educational environments, with the research of Xie & Derakhshan (2021) who emphasized that teachers' positive communication behaviors, including psychological support and motivation, have a significant impact on strengthening students' motivation and sense of worth, with the research of Hashemzadehghadam & et al (2021) who showed that the psychological and communication characteristics of professors are important factors affecting the quality of teaching. The results of the study showed that the level of ethical behavior of faculty members from the perspective of students is above average. These results are consistent with the research of Chongkim (2023), which showed that observing ethical principles in teaching, including justice, transparency, and mutual respect, has a positive effect on students' ethical behavior and improves their learning, and with the research of Teke (2021), which showed that teaching ethics and strengthening teachers' ethical abilities can help increase moral awareness and educate ethical learners.

The results of the study showed that the greatest difference between students' views on professors' teaching actions was related to psychological and logical actions, and students evaluated professors differently in the areas of three logical, psychological, and ethical actions. These results, in accordance with the research of Hashemzadehghadam & et al (2021), showed that personality-moral characteristics, teaching and communication skills significantly affect the quality of teaching and the results of the research of Salehizadeh & et al (2019) showed that the combination of teaching skills, ethical principles, and psychological interactions can significantly improve the quality of teaching and create a learning-oriented environment in which students feel more secure and motivated. In general, it can be said that attention to these three actions can lead to improved teaching quality and enhanced student learning experience.

Based on the results of psychological action, it is suggested that professors pay special attention to creating a supportive and motivating environment for students. This can be achieved by actively listening to students and identifying their psychological and emotional needs. Using group activities, encouraging participation in class discussions, and holding individual meetings to consult with students can be appropriate solutions. Based on the results of logical action, it is suggested that professors use argumentative and structured methods in designing and presenting course content. Using visual tools such as diagrams and providing practical examples related to real life can help to better understand complex concepts. It is suggested that professors plan carefully for the structure of the lesson and the sequence of the material before teaching so that the content is presented in a coherent and logical manner. Based on the results of ethical action, it is suggested that professors adhere to the principles of justice, transparency, and mutual respect in all classroom interactions. Fairness in assessments, providing clear explanations about grading criteria, respecting differences, and avoiding discrimination are among the strategies that can help improve the level of ethical behavior. It is suggested that a study examine the level of enjoyment of teaching actions from the perspective of professors using self-assessment and self-evaluation tools.

Key words: teaching actions, logical, ethical ,psychologica

میزان برخورداری اعضای هیئت علمی از کنش‌های تدریس از دیدگاه دانشجویان مقطع کارشناسی

محمدرضا یوسف زاده چوسری^۱ * طیبه زندیه^۲

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف بررسی میزان برخورداری اعضای هیئت علمی دانشکده علوم انسانی از کنش‌های تدریس از دیدگاه دانشجویان مقطع کارشناسی انجام شد.

روش: رویکرد پژوهش کمی و روش پژوهش پیمایشی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان نیمسال ششم و هشتم مقطع کارشناسی دانشکده علوم انسانی دانشگاه بوعلی سینا در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بودند که تعداد آن‌ها ۳۱۵ نفر بود. نمونه‌گیری به روش طبقه‌ای نسبتی انجام شد و حجم نمونه بر اساس این روش و جدول برآورد حجم نمونه کرجسی و مورگان ۱۷۶ نفر بود. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق‌ساخته بود. برای سنجش روایی از روایی محتوایی و برای سنجش پایایی از الفای کرونباخ استفاده شد و میزان آن ۰/۸۱ محاسبه گردید. داده‌ها با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار، آزمون بررسی نرمال بودن کولموگروف-اسمیرنوف، آزمون t تک‌گروهی، تحلیل واریانس یک‌طرفه و آزمون مقایسه زوجی توکی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که از دیدگاه دانشجویان میزان برخورداری اعضای هیئت علمی از کنش‌های تدریس بالاتر از حد متوسط بوده است. هم‌چنین بر اساس نتایج تحلیل واریانس یک‌طرفه تفاوت معناداری بین دیدگاه‌های دانشجویان در خصوص میزان برخورداری اعضای هیئت علمی از انواع کنش‌های تدریس وجود داشت و نتایج آزمون توکی نشان داد که این تفاوت‌ها در کنش‌های تدریس منطقی و روانشناختی بوده است. در نتیجه می‌توان گفت ترسیم تصویر واقعی میزان استفاده از کنش‌ها، امکان استفاده بهینه از کنش‌ها جهت بهبود فرایند یاددهی-یادگیری را فراهم می‌سازد.

واژه‌های کلیدی: کنش‌های تدریس، فنسترماخر، کنش منطقی تدریس، کنش اخلاقی تدریس، کنش روانشناختی تدریس

۱. استاد گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

Email: nimrooz@basu.ac.ir

(نویسنده مسئول):

۲. کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

مقدمه

امروزه موضوع بهبود کیفیت آموزش‌های دانشگاهی، جزء لاینفک چالش‌های مرتبط با مدیریت آموزش عالی در جهان است (Deshmukh & Varghese, 2022). مهم‌ترین عامل مؤثر در تعلیم و تربیت و تحقق اهداف آموزشی دانشگاهی، اساتید هستند و توجه به کیفیت تدریس آن‌ها می‌تواند بهبود کیفیت نظام آموزش عالی را در بر داشته باشد. علاوه بر آن اساتید به عنوان اصلی‌ترین منابع انسانی دانشگاه‌ها، راهبران سنگر علم و دانش در عرصه متعالی سازی اهداف دانشگاهی و همین طور هادیان دانشجویان به سمت پیشرفت‌های علمی هستند (Scott, 2021).

یکی از چالش‌های عمده در نظام‌های آموزش عالی، ارزیابی منظم و دقیق از عملکرد اعضای هیئت علمی در کلاس درس است. این چالش‌ها به‌ویژه از آن جهت اهمیت دارند که فقدان چنین ارزیابی‌هایی باعث کاهش شفافیت و اثربخشی فرآیند یاددهی-یادگیری می‌شود. علاوه بر این، عدم شناخت و توجه دقیق به نیازها و انتظارات دانشجویان از اساتید، سبب می‌شود عنصر پاسخگوئی تربیتی مورد غفلت قرار گیرد. به همین دلیل ایجاد سیستم‌های ارزیابی معتبر، از اهمیت بالایی برخوردار است (kelley, 2022).

برای ارزشیابی عملکرد آموزشی اساتید معیارهای مختلفی وجود دارد، یکی از معیارها بررسی کنش‌های تدریس اساتید است. کنش‌های تدریس به مجموعه‌ای از رفتارها، مهارت‌ها، و استراتژی‌هایی اشاره دارند که مدرسان در فرآیند آموزش به کار می‌برند تا فرایند آموزشی را کارا و اثربخش کنند. این کنش‌ها به شکلی عمیق و گسترده بر تعلیم و تربیت دانشجویان تأثیر می‌گذارند و می‌توانند در تمام مراحل آموزشی، از دوره کارشناسی تا دوره دکتری، مورد استفاده قرار گیرند. کنش تدریس خوب به معنی انتقال مطالب به شیوه‌ای روان و قابل درک، اجتناب از استفاده از اصطلاحات فنی و پیچیده جهت ایجاد ارتباط مثبت با دانشجویان، توجه به نیازهای دانشجویان و ایجاد احساس ارزشمندی در دانشجویان است (2019, Liebowitz & Porter).

در فعالیت تدریس، با توجه به ویژگی‌های فراگیران، کنش‌های معینی از قبیل شناسایی اطلاعات، انتقال اطلاعات، مدیریت انگیزش، به جریان انداختن اطلاعات، کمک به ذخیره‌سازی و اصلاح اطلاعات و در نهایت کنترل و هدایت رفتار وجود دارد. این کنش‌ها را می‌توان از طریق تحقیق و بررسی کشف و تعیین کرد (2021, golsanamlou, naeimi, Taskouh & Shariati). هم چنین کنترل و هدایت رفتار و کلاس را نیز می‌توان از کنش‌های مهم تدریس به حساب آورد (2021, javadani & keykhah).

در ادبیات یاددهی-یادگیری، در زمینه کنش‌های تدریس بحث‌های پراکنده و گاه متناقض وجود دارد و در بسیاری از موارد واژه کنش تدریس با رویکرد تدریس، روش تدریس، سبک تدریس و مفاهیمی از این دست خلط شده و یکسان تلقی می‌شود، حال آن که هرکدام از این مفاهیم اشارات و دلالت‌های خاص

خود را دارند، اصطلاح کنش‌های تدریس، توسط فنستر ماخر و همکاران (۲۰۱۵) در کتاب رویکردهای تدریس مطرح شد. و آن‌ها کنش‌های تدریس را به سه دسته کنش منطقی، روانشناختی و اخلاقی تقسیم‌بندی کردند. نظریه پشتیبان این پژوهش دیدگاه فنستر ماخر و سولتیز است و بر این اساس بخش عمده‌ای از مبانی نظری به این دیدگاه اختصاص یافته است. هم‌چنین اغلب منابع و مباحثی که در زمینه کنش‌های تدریس وجود دارد، به طور مستقیم و غیر مستقیم منبعت از دیدگاه فنستر ماخر و همکاران است. لذا این سه کنش به تفکیک ابتدا به صورت مختصر و سپس با تفصیل بیشتری به ترتیب مورد بحث قرار گرفته است. از منظر fenstermacher&soltis (2015) کنش‌های منطقی: فعالیت‌هایی مانند تعریف کردن، نمایش دادن، توضیح دادن و تفسیر کردن؛ کنش‌های روان‌شناختی: فعالیت‌هایی چون انگیزه دادن، ترغیب کردن؛ جایزه دادن، تنبیه کردن، برنامه‌ریزی و ارزشیابی کردن و کنش‌های اخلاقی: مانند صداقت، شجاعت، بردباری، همدردی، احترام، انصاف برمی‌شمارد و معتقد است تدریس خوب زمانی تحقق می‌یابد که هریک از این فعالیت‌ها به حد استانداردهای بسندگی خود برسد یا از آن فراتر رود (Peterson, 2021 & Arthur).

از نظر فنستر ماخر، کنش منطقی فعالیتی است که در آن فرد با استفاده از استدلال منسجم و شواهد قابل اطمینان به حل مسئله یا دستیابی به هدف مشخصی می‌پردازد. این کنش مستلزم آن است که فرد بتواند اطلاعات را به‌طور نظام‌مند تحلیل کرده و براساس اصول عقلانی تصمیم‌گیری کند، به گونه‌ای که اقدامات او با هدف و شرایط موجود سازگار باشد. در کنش منطقی، فرد نه تنها به دنبال دستیابی به نتیجه است بلکه در مسیر رسیدن به آن، فرآیندی از ارزیابی و بازبینی پیوسته رخ می‌دهد تا اطمینان حاصل شود که تصمیمات بر پایه مبانی منطقی و اصولی استوار هستند از نظر فنستر ماخر کنش روانشناختی شامل؛ فعالیت‌هایی مانند برانگیختن یادگیرندگان، تشویق کردن، پاداش دادن، تنبیه کردن، برنامه‌ریزی و ارزشیابی می‌باشد.

از دیدگاه متخصصان تعلیم و تربیت مدرسان باید از لحاظ روانشناختی، به تفاوت‌های فردی فراگیران احترام بگذارند، با فرایند و اصول مدیریت کلاس و رفتار آشنائی داشته باشند، به شیوه‌های نوین تدریس و یادگیری مسلط باشند، با اصول تشویق و تقویت مثبت و منفی آشنا باشند، از مهارت‌های درون فردی مناسبی برخوردار باشند و از هوش عاطفی مطلوبی برخوردار باشند و توان مدیریت احساسات و عواطف را داشته باشند. بر اساس کنش منطقی باید از تدریس غیر تخصصی اجتناب نمایند، از تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری شتاب زده و عجولانه بپرهیزند، توانایی مواجه سازنده با ناملایمات و شرایط بحرانی را داشته باشند، به قوانین و مقررات پای بند باشند و توان استدلال گری و استدلال پذیری داشته باشند (۲۰۱۸، yousefzadehchoosari&maroofi). از دیدگاه او کنش اخلاقی به معنای رفتار و تصمیم‌گیری‌هایی است

که بر اساس اصول اخلاقی و ارزش‌های پذیرفته‌شده جامعه انجام می‌شود و هدف آن حفظ حقوق، کرامت و رفاه دیگران است عنصر کنش اخلاقی متضمن امور اخلاقی مانند صداقت، شجاعت، صبر و تحمل، ترحم و احترام و انصاف می‌باشد (fenstermacher, 2001).

متأسفانه کلاس‌های درس مراکز آموزش عالی ایران غیرمشارکتی و اقتدارگراست، استادان به ایجاد رابطه با دانشجویان تمایلی ندارند، دانشجویان از آموزش‌های بخش تجربه‌ای ندارند، محتوای کلاس‌ها حافظه‌محور است، فضای درس غیرانگیزشی و سلسله‌مراتبی و تدریس نیز به صورت یکطرفه انجام می‌شود (eghbalisalehi, 2023). از آنجایی که استاد با روح، روان و احساسات دانشجویان سروکار دارد، چنانچه به درستی عمل نکند، خسارات جبران‌ناپذیری بر جای خواهد گذاشت (2013, hakamabadi&fallah). به عبارت بهتر هر چقدر اساتید کارآیی خود را برای انتقال مفاهیم درسی بالا ببرند، شاهد اثربخشی آن در کیفیت یادگیری فراگیران خواهیم بود (hill & Grossman, 2023). ارزیابی از عملکرد مدرسان و ارائه تصویری از نقاط قوت و ضعف آن، از یک سو بازخورد مناسبی در اختیار سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران نظام آموزشی قرار می‌دهد و از دیگر سوی، مدرسان نیز با آگاهی از چگونگی عملکردشان می‌توانند به اصلاح شیوه‌ها و روش‌های آموزشی خود بپردازند که در نهایت منتج به اثربخشی و بهبود کیفیت نظام آموزشی می‌گردد.

پژوهش درباره کیفیت تدریس در دانشگاه از جمله مهم‌ترین مسائلی است که از یک سو بازخورد مناسب برای تجزیه و تحلیل مسائل آموزشی، تصمیم‌گیری‌های اساسی و برنامه‌ریزی‌های راهبردی در اختیار مسئولان و دست‌اندرکاران آموزش عالی قرار می‌دهد (sccott, 2021) و از سوی دیگر، مدرسان با آگاهی از کیفیت عملکرد خود در جریان تدریس قادر به اصلاح شیوه‌ها و روش‌های آموزشی خواهند شد، و در نتیجه، با افزایش کیفیت تدریس رو به رو خواهیم شد. تلاش در راستای ارتقای کیفیت تدریس زمینه‌ساز یادگیری پویا و مشارکت دانشجویان در فرآیند یادگیری می‌شود (uhibai, 2020). برخورداری از کنش تدریس مناسب برای برانگیختن یادگیری‌های بیشتر، بسیار مفید است، بدون کنش‌های تدریس مناسب، امکان یادگیری پایدار وجود نخواهد داشت. کنش‌های تدریس، میزان بایبندی به آموزه‌های روانشناختی، منطقی و اخلاقی در کلاس‌های درس را افزایش می‌دهد. به عبارت دیگر مبانی رفتار مدرسان را شکل می‌دهد (march&cravan, 2022). دیدگاه دانشجویان به عنوان مخاطبان و ذینفعان اصلی آموزش، نقش مهمی در بهبود کیفیت و کنش‌های تدریس اساتید دارد. دانشجویان در کنار مدیران گروه‌ها و معاونین آموزشی دانشکده‌ها به عنوان یکی از اصلی‌ترین اضلاع مثلث سنجش کیفیت تدریس اساتید هستند و شصت درصد نمره فرم ارزشیابی اساتید به دانشجویان اختصاص دارد. دیدگاه دانشجویان می‌تواند به اعضای هیئت علمی کمک کند تا نقاط قوت و ضعف خود را در تدریس شناسایی و برای بهبود آن تلاش

کنند. انتظار می‌رود با انجام این پژوهش تصویر واقعی از میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از انواع کنش‌های تدریس ارائه گردد و بر اساس بینش کسب شده، سازو کارهای مناسب جهت ارتقاء کیفیت انواع کنش‌های تدریس ارائه شود و در نهایت زمینه جذابیت و بهبود کیفیت یادگیری دانشجویان فراهم شود. با توجه به مباحث مطرح شده، این پژوهش در صدد پاسخگویی به این سؤال است که از دیدگاه دانشجویان، اعضای هیئت علمی دانشکده علوم انسانی دانشگاه بوعلی سینا تا چه میزان از کنش‌های تدریس برخوردار هستند؟

پیشینه پژوهش

برخی از پیشینه‌های مرتبط با موضوع پژوهش عبارتند از: eghbali & salehi (2023) در پژوهشی با عنوان "ناملی بر ویژگی‌های اساسی مؤلفه‌های کلاس درس رهایی‌بخش در آموزش عالی" نشان دادند که هدف آموزش رهایی‌بخش توسعه دموکراسی و خلق یک انسان جدید است. بر این اساس، استاد، سیاستمدار و تسهیل‌گر یادگیری است. بر همین مبنا، فضای کلاس درس رهایی‌بخش فرصت‌هایی را برای تمرین و توسعه کنش‌های دموکراتیک دانشجویان فراهم می‌آورد، sardare, gholizadeh & bahreini (2021) مطالعه‌ای تحت عنوان "ویژگیهای استاد خوب از دید دانشجویان دریافتند مهمترین خصوصیات یک استاد خوب دانشگاهی از دیدگاه دانشجویان به ترتیب برقراری رابطه صمیمانه با دانشجو، تسلط استاد بر درس مورد تدریس، صدا و لهجه استاد و دانش عمومی درباره درس مورد تدریس بود. hashemzadehaghdam & Hosseinzadeh (2021) مطالعه‌ای تحت عنوان "مدل یابی کیفیت تدریس براساس ویژگی‌ها و مهارت‌های اساتیداز دیدگاه اعضای هیات علمی دانشگاه" نشان دادند که ویژگی‌های جمعیت شناختی، شخصیتی - اخلاقی، شغلی، مهارت‌های حرفه‌ای، تدریس و ارتباطی و در مجموع این ویژگی‌ها و مهارت‌ها به میزان ۵۰ درصد از واریانس کیفیت تدریس را تبیین کردند، salehizadeh, Gholighorchian, Davoudi & Ghalavand (2019) مطالعه‌ای تحت عنوان "ارائه مدلی جهت ارتقای کیفیت تدریس حرفه‌ای اساتید" انجام دادند. براساس یافته‌ها تحقیق مدلی هشت عاملی مورد تایید قرار گرفت که عامل محیطی - فرهنگی دارای بیشترین بار عاملی و "عوامل اجتماعی" دارای کمترین بار عاملی بر روی تدریس حرفه‌ای در دانشگاه فرهنگیان می‌باشد، khanal, Devkota, Acharya., Chapai & Joshi (2024) در پژوهشی با عنوان ارزشیابی شایستگی مدرسان دانشگاه بر اساس دانش فناورانه، پداگوژیکی و محتوایی نشان دادند که برخورداری مدرسان از هر سه دانش به طور همزمان، کنش و عملکرد آنان را بهبود می‌بخشد، rocha, fernandez & Carter (2023) در مطالعه‌ای با عنوان "نقش کنش‌های

منطقی در تدریس ریاضیات: یک رویکرد تجربی، نشان دادند که استفاده از روش‌های منطقی در تدریس می‌تواند تأثیر مثبتی بر درک مفاهیم ریاضی، فراگیری، مهارت حل مسائل پیچیده، بهبود تفکر انتقادی داشته باشد، Biederman, Johnson, & Martinez (2023) در مطالعه‌ای تحت عنوان "تأثیر کنش‌های روانشناختی بر یادگیری و تدریس در محیط‌های آموزشی" نشان دادند که کنش‌های روانشناختی معلمان می‌تواند به طور قابل توجهی بر فرآیند یادگیری تأثیر بگذارد. بر این اساس معلمان با آگاهی از وضعیت روانی خود و فراگیران، می‌توانند رویکردهای آموزشی مؤثرتری را به کار ببرند و به بهبود تجربیات یادگیری کمک کنند، Chongkim (2023) در پژوهشی با عنوان "معلم به عنوان یک عامل اخلاقی: تدریس به عنوان یک عمل اخلاقی" به بررسی ابعاد اخلاقی در تدریس پرداخت. هدف این مطالعه بررسی چگونگی تقویت توانایی‌های اخلاقی معلمان در مواجهه با مسائل اخلاقی بود. نتایج نشان داد که آگاهی از ابعاد اخلاقی عمل معلمان و توانایی آنها در حل و فصل معضلات اخلاقی می‌تواند به بهبود حرفه‌ای آنها کمک کند و بر یادگیری و رفتار اخلاقی فراگیران تأثیر مثبت بگذارد، Mastrokourou (2022) در مطالعه‌ای با عنوان "کشف مجدد تدریس در دانشگاه: مروری گسترده بر اثربخشی استادان در آموزش عالی" نشان دادند که اثربخشی استاد در آموزش عالی یک مفهوم پیچیده است و به عوامل مختلفی بستگی دارد. بر اساس نتایج این پژوهش تدریس تقاضا محور و مبتنی بر درگیری و توانائی و عملکرد دانشجویان اثربخش-ترین رویکرد تدریس برای بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان خواهد بود، Teke (2021) در پژوهشی با عنوان اثربخشی آموزش اخلاقیات با استفاده از یک مدل سه مرحله‌ای (در معرض موقعیت‌های اخلاقی قرار گرفتن، اندیشیدن به راه‌حل‌های جایگزینی بری مسائل اخلاقی و حل مستقل مسائل اخلاقی بر اساس تئوری‌های هنجاری) نشان داد که معلمان می‌توانند با به‌کارگیری این مدل سه سطحی استقلال اخلاقی و آگاهی‌های اخلاقی بلند مدت فراگیران را افزایش دهند.

بررسی پیشینه‌ها نشان می‌دهد که اغلب پیشینه‌ها به کیفیت تدریس و ویژگی‌ها آن، تدریس اثربخش و عوامل مؤثر بر آن، عاملیت معلم در تدریس، شایستگی‌های مدرسان دانشگاه، ویژگی‌های استاد خوب و بعضاً به یکی از کنش‌های تدریس آن هم به صورت مجزا و بدون توجه به مبانی و خاستگاه آن کنش پرداخته‌اند. وجه ممیزه این پژوهش این است که در این پژوهش دیدگاه فنسטר ماخر و همکاران مبنای پژوهش بوده و اساساً این طبقه بندی از کنش‌ها، مختص دیدگاه فنسטר ماخر و همکاران وی است که در کتاب رویکردهای تدریس ارائه کرده‌اند. بررسی هم زمان هر سه کنش در یک پژوهش نیز از دیگر وجوه ممیزه این پژوهش با پیشینه‌های موجود است. هم‌چنین تاکنون پژوهشی در زمینه کنش‌های تدریس در دانشگاه بوعلی انجام نشده است. یکی از مهم‌ترین دلایلی که هم‌چنان انجام چنین پژوهش‌هایی را ضروری می‌سازد، ترغیب مدرسان به توجه و استفاده هم‌سنگ از هر سه کنش در کلاس درس است،

تجارب زیسته آموزشی و مدیریتی پژوهشگر در حوزه ایرئیس دانشکده، مدیر برنامه ریزی آموزشی دانشگاه، مدیر امور آموزشی دانشگاه، رئیس دفتر نظارت و ارزیابی و تضمین کیفیت و معاون آموزشی، معرف این است که عملاً در بسیاری از کلاس‌ها، تأکید بیش از حد بر یک کنش، منجر به غفلت از سایر کنش‌ها می‌شود.

روش شناسی پژوهش

رویکرد پژوهش کمی و روش پژوهش پیمایشی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان نیمسال ششم و هشتم مقطع کارشناسی دانشکده علوم انسانی دانشگاه بوعلی سینا در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بودند که تعداد آن‌ها ۳۱۵ نفر بود. علت انتخاب دانشجویان نیمسال‌های بالا این بوده است که این دانشجویان با اساتید مختلف، دروس متعدد داشتند و در کلاس‌های درس مختلف حضور داشته‌اند و تجربیات زیسته بیشتری از فضای کلاس و محیط یاددهی-یادگیری دارند. هم‌چنین علت انتخاب دانشجویان نیمسال ششم و هشتم، این بوده است که در زمان اجرای پژوهش دانشجویان ترم‌های زوج در دانشکده مشغول به تحصیل بودند. نمونه‌گیری به روش طبقه‌ای نسبتی انجام شد و حجم نمونه بر اساس این روش و جدول برآورد حجم نمونه کرجسی و مورگان ۱۷۶ نفر بود. براساس جدول کرجسی و مورگان که در پژوهش‌های کمی از پشتوانه نظری و تجربی برخوردار هست و یکی از آسان‌ترین شیوه‌های نمونه‌گیری است، حجم جامعه یعنی ۳۱۵ بین عدد ۳۰۰ و ۳۲۰ قرار دارد و چون عدد ۳۱۵ به ۳۲۰ نزدیکتر بود، نمونه مقابل این عدد ملاک حجم نمونه بود. در جدول شماره ۱ حجم نمونه آماری به تفکیک ارائه شده است:

جدول (۱) حجم نمونه آماری به تفکیک رشته‌ها

نام رشته	تعداد	درصد از کل	نمونه انتخابی
حقوق	۷۳	۲۳/۱۷	۴۳
زبان انگلیسی	۴۳	۱۴	۲۵
زبان و ادبیات فرانسه	۲۸	۹	۵
زبان و ادبیات فارسی	۳۳	۱۰	۲۶
زبان و ادبیات عرب	۳۱	۹/۸۳	۱۵
علوم تربیتی	۴۷	۱۵	۲۷

۲۳	۱۳	۴۲	الهیات
۹	۶	۱۸	ایران شناسی
۱۷۶	۱۰۰	۳۱۵	جمع کل

ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق‌ساخته‌ای بود. این پرسشنامه بر اساس دیدگاه فنستر ماخر و سولتیز (۲۰۱۵) ساخته شد. اصطلاح کنش تدریس مختص این صاحب نظران است. آن‌ها کنش‌های تدریس را به سه کنش اصلی منطقی، روانشناختی و اخلاقی تقسیم کرده اند. بر اساس مطالعه منبع اصلی کتاب رویکردهای تدریس فنستر ماخر و همکاران (۲۰۱۵)، ویژگی‌های اساسی سه کنش منطقی، روان-شناختی و اخلاقی تلخیص شد و تعداد چهار ویژگی برای هر سه کنش استخراج شد. سپس ویژگی‌های تلخیص شده در اختیار سه نفر از متخصصان (روانشناسی تربیتی، برنامه ریزی درسی و تکنولوژی آموزشی) قرار گرفت و از آن‌ها خواسته شد تا در خصوص تناسب ویژگی‌ها با دیدگاه فنستر ماخر و همکاران اظهار نظر کنند. بر اساس نظر متخصصان و میزان توافق حدود ۱۰ ویژگی از ویژگی‌های شناسایی شده حذف شد و بر اساس ۳۰ ویژگی باقی مانده، پرسشنامه حاوی ۳۰ گویه ساخته شد. و بر اساس مقیاس پنج درجه ای لیکرت (خیلی کم ۱ تا خیلی زیاد ۵) نمره‌گذاری شد. بر این اساس حداقل نمره یک و حداکثر نمره پنج است. بر اساس میانگین وزنی یعنی مجموع ضرب هر درجه بر ارزش آن و تقسیم بر تعداد درجات، یعنی ۱۵ تقسیم بر ۵، میانگین نظری ۳ است. برای سنجش پایایی از الفای کرونباخ استفاده شد. بر این اساس پرسشنامه در اختیار ۳۵ نفر از نمونه اولیه با رشته‌های مختلف قرار گرفت و میزان ضریب پایایی کل ابزار، ۰/۸۱ و میزان پایایی به تفکیک ابعاد (بعد کنش منطقی؛ ۰/۷۱، بعد کنش روانشناختی؛ ۰/۷۴، بعد کنش اخلاقی؛ ۰/۷۷) بوده است. داده‌ها با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار، آزمون بررسی نرمال بودن کولموگروف-اسمیرنوف، آزمون t تک‌گروهی (برای مقایسه میانگین نمونه با میانگین نظری جامعه)، آزمون تحلیل واریانس یک طرفه (برای مقایسه میانگین‌های سه کنش تدریس از دیدگاه دانشجویان) و آزمون مقایسه زوجی توکی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌های پژوهش

قبل از تحلیل سؤالات پژوهش ابتدا نتایج آزمون بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها در جدول شماره ۲ ارائه شده است:

جدول ۲: آزمون کلموگوروف - اسمیرنوف بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها

متغیر	K-S	sig
کنش منطقی	۰/۰۸۷	۰/۴۳۲
کنش روان‌شناختی	۰/۰۹۵	۰/۳۷۳
کنش اخلاقی	۰/۰۷۸	۰/۵۱۲

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول شماره ۲ چون مقادیر به دست آمده در سطح ۰/۰۵ معنی دار نیست، می‌توان گفت که توزیع داده‌ها نرمال است و می‌توان از آزمون‌های استنباطی برای تحلیل داده‌ها استفاده کرد.

جدول ۳: توصیف میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از انواع کنش‌های تدریس

متغیر	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
کنش منطقی	۵/۴	۹	۱۲	۲۱	۲۹	۵۱	۴۰	۷۱	۲۴	۱۳/۶
کنش روان‌شناختی	۵	۸	۱۲	۲۱	۲۹	۵۱	۴۰	۷۱	۲۵	۱۴
کنش اخلاقی	۵	۸	۱۰	۱۸	۲۹	۵۱	۴۲	۷۴	۲۵	۱۴

بر اساس اطلاعات مندرج در جدول شماره ۳ می‌توان گفت که ۵/۴ درصد از دانشجویان میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از کنش تدریس منطقی را خیلی کم، ۱۲ درصد کم، ۲۹ درصد در حد متوسط، ۵ درصد زیاد و ۱۳/۶ درصد خیلی زیاد بیان کرده‌اند. هم‌چنین ۵ درصد از دانشجویان میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از کنش تدریس روان‌شناختی را خیلی کم، ۱۲ درصد کم، ۲۹ درصد در

حد متوسط، ۴۰ درصد زیاد و ۱۴ درصد خیلی زیاد بیان کرده اند. بعلاوه ۵ درصد از دانشجویان میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از کنش تدریس اخلاقی را خیلی کم، ۱۰ درصد کم، ۲۹ درصد در حد متوسط، ۴۲ درصد زیاد و ۱۴ درصد خیلی زیاد بیان کرده اند.

از دیدگاه دانشجویان تا چه میزان اعضای هیئت علمی دانشکده علوم انسانی از کنش های منطقی تدریس برخوردارند؟

جدول ۴: تحلیل میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از کنش های منطقی تدریس

متغیر	میانگین	انحراف معیار	t	d.f	sig
کنش منطقی	۳/۵	۰/۶	۵/۲۴	۱۷۵	۰/۰۰۱

بر اساس اطلاعات مندرج در جدول شماره ۴ می توان گفت که میانگین نمرات کنش منطقی برابر با ۳/۵ و انحراف معیار ۰/۶ است. چون میانگین مشاهده شده یعنی ۵/۲۴ از میانگین نظری یعنی ۳ بزرگتر است و میزان t محاسبه شده با درجه آزادی ۱۷۵ در سطح ۰/۰۰۱ معنی دار است با ۹۹ درصد اطمینان می توان گفت بین میانگین های مورد مقایسه تفاوت وجود دارد و میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از کنش منطقی تدریس از منظر دانشجویان بالاتر از متوسط است.

از دیدگاه دانشجویان تا چه میزان اعضای هیئت علمی دانشکده علوم انسانی از کنش های روانشناختی تدریس برخوردارند؟

جدول ۵: تحلیل میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از کنش های روانشناختی تدریس

متغیر	میانگین	انحراف معیار	t	d.f	sig
کنش روانشناختی	۳/۴	۰/۵۵	۵/۱۲	۱۷۵	۰/۰۰۱

بر اساس اطلاعات مندرج در جدول شماره ۵ می توان گفت که میانگین نمرات کنش روان شناختی برابر با ۳/۴ و انحراف معیار آن ۰/۵۵ است. با توجه به اینکه میانگین مشاهده شده یعنی ۵/۱۲ از میانگین نظری (۳) بزرگتر است و مقدار t محاسبه شده با درجه آزادی ۱۷۵ در سطح ۰/۰۰۱ معناداری است، با ۹۹ درصد اطمینان می توان گفت که بین میانگین های مورد مقایسه تفاوت معناداری وجود دارد. لذا می توان

نتیجه گرفت که از دیدگاه دانشجویان میزان برخورداری اعضای هیأت علمی دانشکده علوم انسانی از کنش‌های روان‌شناختی تدریس، بالاتر از سطح متوسط بوده است.

از دیدگاه دانشجویان تا چه میزان اعضای هیئت علمی دانشکده علوم انسانی از کنش‌های اخلاقی تدریس برخوردارند؟

جدول ۶: تحلیل میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از کنش‌های اخلاقی تدریس

متغیر	میانگین	انحراف معیار	t	d.f	sig
کنش اخلاقی	۳/۵۲	۰/۵۶	۶/۲۲	۱۷۵	۰/۰۰۱

بر اساس اطلاعات مندرج در جدول شماره ۶ میانگین نمرات کنش اخلاقی برابر با ۳/۵۲ و انحراف معیار آن ۰/۵۶ است. با توجه به اینکه میانگین مشاهده‌شده یعنی ۳/۵۲ از میانگین نظری (۳) بزرگ‌تر است و مقدار t محاسبه‌شده برابر با ۶/۲۲ با درجه آزادی ۱۷۵ در سطح ۰/۰۰۱ معنادار است، لذا با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین میانگین‌های مورد مقایسه تفاوت معناداری وجود دارد و از دیدگاه دانشجویان، میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از کنش اخلاقی بالاتر از سطح متوسط است.

تا چه میزان بین دیدگاه دانشجویان در مورد میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از انواع کنش‌های تدریس خوب تفاوت وجود دارد؟

جدول ۷: تحلیل واریانس یک‌طرفه برای مقایسه میزان برخورداری مدرسان از انواع کنش‌های تدریس

منبع تغییرات	مجموع مربعات	d.f	میانگین مربعات	F	sig
بین گروه‌ها	۲۸/۶۳	۳	۹/۵۴	۵/۶۷	۰/۰۰۱
درون گروه‌ها	۱۵۶/۵۶	۱۷۲	۰/۹۱		
مجموع	۱۸۵/۱۹	۱۷۵			

بر اساس اطلاعات مندرج در جدول ۷، میزان F محاسبه شده برابر با ۵/۶۷ با درجه آزادی ۳ و ۱۷۲ در سطح ۰/۰۰۱ معنی دار است. بنابراین با ۹۹ درصد اطمینان می توان گفت بین دیدگاه دانشجویان در زمینه میزان برخورداری مدرسان از انواع کنش های تدریس تفاوت معنی دار وجود دارد.

جدول ۸: نتایج آزمون مقایسه زوجی توکی

انواع کنش ها	اختلاف میانگین	انحراف معیار	آماره آزمون	sig
اخلاقی - روانشناختی	۰/۳۵	۰/۱۸	۱/۹۵	۰/۰۴۵
اخلاقی - منطقی	۰/۴۲	۰/۱۹	۲/۲۱	۰/۰۲۹
روانشناختی - منطقی	۰/۵۰	۰/۲۱	۲/۳۸	۰/۰۱۸

بر اساس نتایج مندرج در جدول ۸ اختلاف میانگین بین کنش اخلاقی و روان شناختی برابر با ۰/۳۵ و در سطح ۰/۰۴۵ معنی دار است. اختلاف میانگین بین کنش اخلاقی و منطقی برابر با ۰/۴۲ و در سطح ۰/۰۲۹ معنی دار است. اختلاف میانگین بین کنش روان شناختی و منطقی برابر با ۰/۵۰ در سطح ۰/۰۱۸ معنی دار است. به طور کلی می توان گفت که بیشترین میزان تفاوت بین دیدگاه دانشجویان در زمینه برخورداری اساتید از کنش روانشناختی و منطقی است.

یافته های نشان داد که میزان استفاده اعضای هیات علمی از انواع کنش های تدریس بالاتر از متوسط است. یعنی بر اساس کنش تدریس منطقی اساتید برای تدریس معیار و ملاک های مشخص دارند، مطالب آن ها از توالی منطقی برخوردار است، پاسخ همراه با استدلال می خواهند، اشتباهات خود را می پذیرند، به چرایی و چگونگی در یاددهی - یادگیری اهمیت می دهند و فرصت خود اندیشی می دهند. بر اساس کنش روانشناختی از نظام انگیزشی مناسب استفاده می کنند، به تفاوت های فردی توجه دارند، دانشجویان را دعوت به همدلی و همدردی می کنند، به آن ها اعتماد به نفس می دهند، به مسائل و نیازهای روانی دانشجویان توجه می کنند و سعی می کنند محیطی بانشاط در کلاس ایجاد کنند و بر اساس کنش اخلاقی سعی می کنند عدالت در رفتار و گفتار داشته باشند، از تبعیض بپرهیزند، سخت کوشی و صداقا را تبلیغ و ترویج کنند، بر استفاده درست از عبارت نمی دانم تاکید کنند و متواضع و فروتن باشند و از تخریب و توهین دانشجویان اجتناب کنند.

بحث و نتیجه گیری

نتایج پژوهش نشان داد که میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از کنش منطقی از منظر دانشجویان بالاتر از متوسط است. نتایج با یافته‌های پژوهش rocha, fernandez & Carter (2023) که نشان دادند استفاده از روش‌های تدریس منطقی مثل بدیعه پردازی و حل مسئله در تدریس می‌تواند بر توانایی حل مسائل پیچیده دانشجویان کمک کند، هم‌چنین با بخشی از نتایج پژوهش Xie & Derakhshan (2021) که نشان دادند استفاده از منابع علمی معتبر، فراهم کردن فرصت اظهار نظر و بیان دیدگاه‌ها و استدلال کلامی تسهیل‌کننده فرایند آموزش است، هم‌خوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که کنش منطقی به اساتید امکان می‌دهد که مطالب را به شکلی سازمان‌یافته ارائه دهند، به گونه‌ای که درک دانشجویان از موضوعات تسهیل شود. تدریس منطقی موجب می‌شود دانشجویان بتوانند به شیوه‌ای تحلیلی و انتقادی به مسائل بپردازند و ارتباط میان مفاهیم را به خوبی دریابند. این امر همچنین می‌تواند به تقویت مهارت‌های حل مسئله و پرورش توانایی تفکر انتقادی دانشجویان منجر شود که از اهداف اصلی آموزش در سطح دانشگاهی محسوب می‌شود. (rocha, fernandez & Carter, 2023). نتایج پژوهش نشان داد که میزان برخورداری اعضای هیأت علمی دانشکده علوم انسانی از کنش‌های روان‌شناختی تدریس، از منظر دانشجویان، بالاتر از سطح متوسط است. این نتایج با یافته‌های پژوهش biederma, Johnson, & Martinez (2023) که نشان دادند آگاهی از وضعیت روانی دانشجویان، می‌تواند به بهبود تجربیات یادگیری و مشارکت فعال‌تر دانشجویان منجر شود، با نتایج پژوهش Mastrokoukou Andronikos, Vincent, Margot, Evangelia, Pavlos, & Claudio (2022) که نشان دادند تعامل و توجه به تفاوت‌ها و نیازهای فردی دانشجویان یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های تدریس اثربخش در محیط‌های آموزشی است، با پژوهش Xie & Derakhshan (2021) که تأکید داشتند حمایت روانی و انگیزه‌بخشی، تأثیر قابل‌توجهی بر احساس ارزشمندی دانشجویان دارد، با پژوهش sardare, gholizadeh & bahreini (2021) که نشان داد دانشجویان، ارتباط صمیمانه و توجه اساتید به نیازهای روان‌شناختی را از ویژگی‌های مهم تدریس اثربخش می‌دانند، هم‌خوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت استفاده مناسب اساتید از این کنش، نقش کلیدی در ایجاد محیط یادگیری مؤثر، تعاملی و همدلانه دارد (biederma, Johnson, & Martinez, 2023). اساتیدی که به این کنش توجه دارند، با ایجاد ارتباط صمیمانه و مثبت، شرایطی را فراهم می‌کنند که در آن دانشجویان بتوانند بدون استرس و با اعتماد به نفس در یادگیری مشارکت کنند. این امر موجب ارتقای حس مسئولیت‌پذیری دانشجویان در فرآیند یادگیری می‌شود (Xie & Derakhshan, 2021). همچنین، رعایت اصول روان‌شناختی در تدریس می‌تواند به تقویت حس ارزشمندی و تعلق دانشجویان کمک کند (salehi & gholizadeh, 2023). نتایج

پژوهش نشان داد که میزان برخورداری اعضای هیأت علمی از کنش اخلاقی از دیدگاه دانشجویان بالاتر از سطح متوسط است. این نتایج با پژوهش chongkim (2023) که نشان داد رعایت اصول اخلاقی در تدریس، از جمله عدالت، شفافیت و احترام متقابل، تأثیر مثبتی بر رفتار اخلاقی و بهبود یادگیری دانشجویان دارد، با پژوهش teke (2021) که نشان داد تقویت توانایی‌های اخلاقی معلمان می‌تواند به تربیت فراگیران اخلاق مدار کمک کند، با پژوهش hashemzadehghdam& Hosseinzadeh (2021) که ویژگی‌های اخلاقی و شخصیتی اساتید را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل پیش‌بینی‌کننده کیفیت تدریس شناسایی کردند، هم خوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که یکی از ابعاد مهم کنش اخلاقی، رعایت عدالت در فرآیند تدریس و ارزیابی است. دانشجویان زمانی که احساس می‌کنند با آن‌ها به صورت عادلانه رفتار می‌شود و فرصت‌های برابر برای مشارکت در کلاس و موفقیت در یادگیری در اختیار آن‌ها قرار می‌گیرد، انگیزه بیشتری برای تلاش و مشارکت پیدا می‌کنند. (teke, 2021). کنش اخلاقی مناسب یکی از اساسی‌ترین معیارهای تدریس موفق است و به ایجاد محیط یادگیری مبتنی بر آموزه‌های انسان‌گرایانه کمک می‌کند.. (chongkim, 2023).

نتایج پژوهش نشان داد که بیشترین اختلاف میان دیدگاه دانشجویان در زمینه برخورداری اساتید از کنش‌های تدریس، مربوط به کنش روان‌شناختی و منطقی بوده است. این نتیجه با نتایج پژوهش salehizadeh, Gholighorchian, Davoudi& Ghalavand (2019) نشان دادند که ترکیب مهارت‌های تدریس، اصول اخلاقی و تعاملات روان‌شناختی می‌تواند به طور قابل توجهی کیفیت تدریس را ارتقا دهد و محیطی یادگیری محور ایجاد کند که دانشجویان در آن احساس امنیت و انگیزه بیشتری داشته باشند، با پژوهش kamali&pourchenari (2016) که در یافتن ابعاد اخلاقی و روان‌شناختی تدریس از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر اثربخشی آموزشی هستند، هم خوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت همان گونه که kelley (2022) بیان کرد اغلب اعضای هیأت علمی به نحوی از همه کنش‌های تدریس استفاده می‌کنند اما شدت و میزان استفاده از یک کنش نسبت به کنش دیگر در کلاس توسط اساتید مختلف متفاوت است و ممکن است حتی در دو کلاس یک استاد جهت گیری نسبت به یک کنش بیشتر از سایر کنش‌ها باشد. نکته دیگر که در ارتباط با این یافته می‌توانم گفت این است که مصادیق و مؤلفه‌های کنش روان‌شناختی برای مثال استفاده از نظام انگیزشی، احترام به تفاوت‌های فردی، پذیرش و ابراز احساسات، همدردی و توجه به نیازهای روانی نسبت به مصادیق و مؤلفه‌های کنش تدریس منطقی، ملموس تر است و از عینیت بیشتری برخوردار است.

به طور کلی می‌توان گفت استفاده از دیدگاه‌های دانشجویان به‌عنوان یکی از منابع اصلی و بی‌واسطه در باره انواع کنش‌های اساتید در کلاس درس، در توسعه حرفه‌ای اساتید، شناسایی نیازهای اساسی و واقعی

آموزشی دانشجویان و فراهم کردن امکان استفاده بهینه از انواع کنش‌ها متناسب با بافت و زمینه آموزشی نقش غیر قابل انکاری دارد (Badur & Mardikyan, 2020) هم چنین برای ایجاد محیط یادگیری اثربخش، ضروری است که اساتید میان این سه کنش تعادل برقرار کرده و علاوه بر ارائه محتوای علمی به شیوه‌ای ساختارمند، به نیازهای عاطفی و روانی دانشجویان توجه داشته و اصول اخلاقی را در تمام تعاملات خود رعایت کنند. توجه هم‌زمان به این سه کنش می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس و ارتقای تجربه یادگیری دانشجویان منجر شود.

بر اساس نتایج مربوط به کنش روان‌شناختی، پیشنهاد می‌شود اساتید به ایجاد محیطی حمایتی و انگیزشی برای دانشجویان توجه ویژه‌ای داشته باشند. این امر می‌تواند از طریق گوش دادن فعال به دانشجویان و شناسایی نیازهای روانی و عاطفی آنان تحقق یابد. استفاده از فعالیت‌های گروهی، تشویق به مشارکت در بحث‌های کلاسی و برگزاری جلسات انفرادی برای مشاوره با دانشجویان می‌تواند راهکارهای مناسبی باشد. بر اساس نتایج مربوط به کنش منطقی، پیشنهاد می‌شود اساتید در طراحی و ارائه محتوای درسی از روش‌های استدلالی و ساختارمند استفاده کنند. به کارگیری ابزارهای بصری مانند نمودارها و ارائه مثال‌های کاربردی مرتبط با زندگی واقعی می‌تواند به درک بهتر مفاهیم پیچیده کمک کند. پیشنهاد می‌شود اساتید پیش از تدریس، برنامه‌ریزی دقیقی برای ساختار درس و تسلسل مطالب انجام دهند تا ارائه محتوا به صورت منسجم و منطقی صورت گیرد.

بر اساس نتایج مربوط به کنش اخلاقی، پیشنهاد می‌شود اساتید به اصول عدالت، شفافیت و احترام متقابل در تمامی تعاملات کلاسی پایبند باشند. رعایت انصاف در ارزیابی‌ها، ارائه توضیحات شفاف در مورد معیارهای نمره‌دهی، احترام به تفاوت‌ها و اجتناب از تبعیض‌آمیز از جمله راهکارهایی است که می‌تواند به ارتقای سطح کنش اخلاقی کمک کند. پیشنهاد می‌شود در پژوهشی میزان برخورداری از کنش‌های تدریس از منظر اساتید با استفاده از ابزارهای خود سنجی و خود ارزیابی مورد بررسی قرار گیرد. پیشنهاد می‌شود در پژوهشی دیدگاه دانشجویان با اساتید در زمینه میزان برخورداری از کنش‌های تدریس مورد مقایسه قرار گیرد. پیشنهاد می‌شود در پژوهشی تأثیر کنش‌های مختلف تدریس به تفکیک بر عملکرد تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه قرار گیرد. از مهم‌ترین محدودیت پژوهش می‌توان به فقدان پرسشنامه استاندارد جهت سنجش کنش‌های تدریس و محدودیت منابع در زمینه کنش‌های منطقی و اخلاقی نسبت به کنش روان‌شناختی اشاره کرد.

ملاحظات اخلاقی

در پژوهش حاضر فرم‌های رضایت‌نامه آگاهانه توسط تمامی شرکت‌کننده‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالب حاضر توسط نویسنده مقاله تأمین شد.

تعارض منافع

بنابراظهار نویسنده مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

- Biederman, J., Johnson, K. L., & Martinez, R. (2023). The impact of psychological actions on learning and teaching in educational settings. *Journal of Educational Psychology*, 118(1), 45-63.
- Chong Kim, Y. (2023). Ethical conduct as a core element of effective teaching: Its role in professor-student interactions and fostering a human-centered learning environment. *Journal of Educational Ethics*, 12(1), 23-37.
- Deshmukh, R. & Varghese, M., G. (2022). Teaching and learning and evaluation during covid 19 pandemic, *Multicultural Education*, 6(5), 294-299.
- Eghbali, A, Salehi, A, Ghaedi, and Mahmoudnia, A. (2013). A reflection on the basic characteristics of the components of the emancipatory classroom in higher education. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 27(1), 27-50. (in persian).
- Fenstermacher, G., D. (2001). On the concept of good teaching. *Journal of Curriculum Studies*, 33(3), 287-302.
- Fenstermacher, G. D., Soltis, J. F., & Sanger, M. N. (2015). *Approaches to teaching*. New York, NY: Teachers College Press.
- Golsanam Lou, M, Naeimi, E, Khorsandi Taskouh, Shariati, S. Sadruddin. (2019). Designing a good teacher model based on the fundamental transformation document of education. *Basij Strategic Studies*, 24(90), 179-222.
- Hakamabadi, and Fallah, H. (2013). Characteristics of a good teacher from the perspective of students of the Faculty of Health Sciences, North Khorasan University of Medical Sciences. *Journal of Education Development in Medical Sciences*, 10(22), 10-29. (in persian).
- Hashemzadeh Eghmad, Z and Hosseinzadeh, A (2021). Modeling the quality of teaching based on the characteristics and skills of professors from the perspective of

university faculty members. *Quarterly Journal of Research in Higher Education*, 27(3), 85-102. (in persion).

Hill, H.C., & Grossman, P. (2023). Learning from Teacher Observations: Challenges and Opportunities Posed by New Teacher Evaluation Systems. *Harvard Educational Review*.

Javadani, H and Kaykha, A. (2010). A critical analysis of Iranian studies in the field of sustainable higher education. *Two Quarterly Journals of Educational Planning Studies*, 9(17), 1-28. (in persion).

Kamali, Y, and Pourchenari, A. (2015). Investigating the characteristics of a good teacher from the perspective of political science students at Shahid Bahonar University of Kerman. *Scientific Journal of Education and Evaluation*, 8(30), 117-140. (in persion).

Kelley, J.(2022). *Collaborative learning and its impact on STEM education*. Cambridge, MA: Harvard

Khanal, B., Devkota, K. R., Acharya, K. P., Chapai, K. P. S., & Joshi, D. R. (2024). Evaluating the competencies of university teachers in content, pedagogical, and technological knowledge. *Cogent Education*, 11(1),1-15.

Liebowitz, D. D., & Porter, L. (2019). The effect of principal behaviors on student, teacher, and school outcomes: A systematic review and meta-analysis of the empirical literature. *Review of Educational Research*, 89(5), 785-827.

Marsh, C., J & Cavan, J., D. (2022). *Teaching Strategies and Classroom Dynamics: Insights into Pedagogical Practice*. Routledge.

Mastrokourkou, S, Andronikos, K, Vincent, D, Margot, , Evangelia, K, Pavlos, C, & Claudio, L.(2022) "Rediscovering teaching in university: a scoping review of teacher effectiveness in higher education." In *Frontiers in Education*, 7(1), p. 861458.

Ohibai, J. (2020). Enhancing teaching quality through reflective practices and student engagement strategies. *Journal of Educational Development*, 15(3), 45-60.

Peterson, A., & Arthur, J. (2021). *Ethics and the Good Teacher: Character in the Professional Domain*. Routledge.

Rocha, A. L., Fernandez, J. M., & Carter, D. R. (2023). The role of logical actions in mathematics teaching: An empirical approach. *International Journal of Mathematics Education*, 35(2), 123-141.

Salehizadeh, F, Gholighorchian, G, Davoudi, H and Ghalavandi, E. (2019). Presenting a model to improve the quality of professional teaching of Farhangian University professors. *Quarterly Journal of Education and Learning Studies*, 11(3), 45-64. (in persion).

Sardare, Z, Gholizadeh, M and Bahreini, N. (2011). Characteristics of a good teacher from the perspective of students of the Faculty of Medical Management and Informatics at Tabriz University of Medical Sciences. *Journal of Education in Medical Sciences*, 21(3), 45-53. (in persion).

Scott, T. (2021). Higher education's marketization impact on EFL instructor moral stress, identity, and agency. *English Language Teaching*.14(1),99-106.

Teke,H.(2021).Making ethics teaching more effective with a three step model,*International Journal of Ethics Education* , 6:149–162.

Xie, F., & Derakhshan, A. (2021). A conceptual review of positive teacher interpersonal communication behaviors in the instructional context. *Frontiers in psychology m, Educational Psychology*, 12(15).1-10

Yousefzadeh Choosari, M. R. and Maroofi, Y. (2018). *Professional Teaching (Fundamentals, Skills and Strategies)*, Hamadan, Bu-Ali Sina University Press. (in persion).